

တၢ်အိၣ်တၢ်လၢပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူလၢဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်အဂီၢ် (၁-၂ နံၣ်)

လၢဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်အဂီၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ချူမုၢ်တၢ်လီၤလၢ အမုၢ်ဒီးလီၤသ့ၣ်ပိၢ်သးဝး, ဖဲအဝဲသ့ၣ် စးထီၣ် မၤလီၤဘၣ်တၢ်လၢ တလိၣ်ဘၣ်ဒီးသန့သးလၢပုၤဂၤ အဖီခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမုၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ နကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ဖိလၢ ကမုၢ်လၢသးဖဲဘၣ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် အဂီၢ်တဖၣ်, တကတီၢ်ဃီ ဟံၣ်ဃုၣ်သကိးလၢ တနံၤဘၣ်တနံၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်တမံၤဃီဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂၤတဖၣ်, တၢ်အိၣ်အကလုၢ်လုၢ်ဒီး တၢ်အိၣ် န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘၣ်လၢအကြၢးအဘၣ်အဖိမဲလိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အကလုၢ်လုၢ်လၢ ကရူၢ်လၢ အဖီလၢန့ၣ်တက့ၢ်-

- တၢ်သ့တၢ်သ့ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၢ
- ကိၣ်ပိၣ်မုး ဒီးတၢ်သ့တၢ်သ့လၢအိၣ်ဒီးအစဲၤ
- တၢ်ညၣ်, ညၣ်, ဆီညၣ်, တၢ်အဒံၣ်တဖၣ်, ပဲအကလုၢ်လုၢ်
- တၢ်န့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လၢသးကၤပုၤပုၤ, တၢ်န့ၣ်လၢသးကၤ(ခဲးစ)ဒီးတၢ်န့ၣ်လၢဆံၣ်

တၢ်မုၢ်ဟ့ၣ်ဖိသၣ်တၢ်အိၣ်တမံၤဃီဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်လၢကအိၣ်ဝဲအယီ, ဖိသၣ်တဖၣ် ကမၤလီၤအိၣ်တၢ်တမံၤဃီလၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

မတၤကဲအိၣ်ဖဲအိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲတၢ်ဘၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ ကရူၢ်, ဒီးတၢ်အံၤ နီၤဟ့ၣ်လီၤဝဲ တၢ်ဖိၣ် ပုၤတၢ်သ့လၢ မိၢ်ပၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ အမိၢ်ပုၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ် ထဲလဲၣ်ဒီး ကအိၣ်ဝဲလၢလၢပုၤပုၤလၢ ကမၤဘၣ်လိၣ်တၢ် အိၣ်ဒီးအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မုၢ်မၤ အဝဲသ့ၣ် အိၣ်ဆူၣ်တၢ်အိၣ်တလၢ မုတမုၢ် မၤဆူၣ်အိၣ်လၢ ကအိၣ် တၢ်အိၣ်, ဖဲတၢ်သ့ၣ်ဝဲအသး မုတမုၢ် အဟၢဖၢပုၤအခါ အဝဲသ့ၣ်အန့ၣ်လၢ အသ့ၣ်ညါတၢ်အံၤကလီၤမၤဝဲလီၤ.

မိၢ်ပၢ်ဒီးဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအသန့ၣ်လၢအလီၤဆီလၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအပူၤလီၤ-

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်မုၢ်လၢကဆၢတံၣ်ဝဲ-

- ကဒုးအိၣ်ဖိသၣ်တၢ်အိၣ်မနုၤ
- ကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်တၢ်အိၣ်အခါဖဲလဲၣ်.

ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်မုၢ်လၢကဆၢတံၣ်ဝဲ-

- မုၢ်အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်တၢ်
- အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်တၢ်ထဲလဲၣ်လီၤ.

ဖျါလၢယဖိအိၣ်တၢ်ဖျါန့ၣ်အညီန့ၣ်အသိး

ဖိသၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ညီန့ၣ်ဆီတလဲအသးဖဲ ဖိသၣ်ဆံးအဆၢကတီၢ်အခါ, ဒီးတၢ်ယုတၢ်အိၣ် တၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်မုၢ်တၢ်လၢ အညီန့ၣ်ကဲထီၣ် အသးန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ချူအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်လၢအသိး ဒီးတၢ်လီၤလၢအလီၤသ့ၣ်ပိၢ်သးဝးလၢ ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ် လၢ ကယုသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်, ဒီးတၢ်အိၣ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ် ကမုၢ်တၢ်လၢ အဂ့ၢ်တဖၣ်ဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤအိၣ် အခါမၤလၢ ကဘၣ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤအိၣ်အခါမၤလၢ အဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ဆီတလဲလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ-

ဒိၣ်ထီၣ်ကယီၤကယီၤ

ဖဲဖိသၣ်အသးအိၣ်ခဲန့ၣ်အခါ ဒိၣ်ထီၣ်တချူကဲၣ်ဆိးဘၣ်, အခီပညီမုၢ်ဝဲ ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်ညီန့ၣ်အိၣ် တၢ်အိၣ် ဖျါဒီးအိၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်ဖျါလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်အိၣ် တနံၤဘၣ်တနံၤ အတၢ် ဆီတလဲအသးန့ၣ် တၢ်ထံၣ်အိၣ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်ဆီတလဲတခါအံၤ မုၢ်ကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်သန့ၣ်က့ၢ်, တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢ အကဲထီၣ် ညီန့ၣ်အသးဒီး အခီပညီတမုၢ်လၢ နဖိအန့ၣ်က့ၢ် မုတမုၢ် အိၣ်တဆူၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

ယုထၢအိၣ်တၢ်အိၣ်

တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်လၢ တအိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးသန့သးဘၣ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲ ဖိသၣ်ဆံး အတၢ်ဒိၣ် ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အကျဲလၢ အညီန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးဒီးတၢ်လၢ အကဲထီၣ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲ ဖိသၣ်ဂ့ၢ်လိၣ်လၢကအိၣ် တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမၤလၢကအိၣ်တၢ်န့ၣ် အခီပညီ တမုၢ်ညီန့ၣ်လၢ နဖိတဘၣ်သးဝဲဘၣ်- မုမုၢ်တခီ ကမုၢ်ဝဲ တၢ်မၤကွၢ် မုၢ်တၢ်ကဆီအက့ၢ်အိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

- တလိၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်လီၤဆီဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်. ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဖိသၣ်ဆံးတၢ်အိၣ်ဒီးသိးသိး ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အသိးတဖၣ်လၢ တၢ်လီၤခိၣ် ဃၢၤလၢ အအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤဒီး အမုၢ်အခုၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢ ဖိသၣ်အိၣ်ညီန့ၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- မၤစုၤလီၤ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်သးဘၣ်တံၣ်တံၣ်ခိဖျါ တၢ်ပံးတံၣ်ကွဲၤဟူဖျါ ဒီးတၢ်ပံးကွဲၤတၢ်လီၤ ယံၤယံၤလၢ ဖီၣ်ဝဲတတုၤဘၣ်အလီၤသ့လီၤ.
- တသ့ဖဲအသ့ မၤဖိသၣ်ဆူၣ်န့ၣ်လၢ စီၤနီၤခိၣ်ဖိခိၣ်လၢ ကအိၣ်သကိးတၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဖဲအသ့တဘျီလီၤလၢ, ဒိသိးအဝဲသ့ၣ် ကမၤလီၤဝဲခိဖျါ အကွၢ်လီၤတၢ်ဒီး မၤဒီးဝဲပုၤအဂၤတဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အခီၣ်ထံးတဘျီမုၢ်သမၤဝဲတၢ်အိၣ်အယီ ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ် တၢ်အိၣ်တဘျီဘျီတက့ၢ်- ဖိသၣ်တဖၣ် ကတူၢ်လိၣ်တၢ်အိၣ် အသိးတဖၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်လိၣ်ကွၢ်ဝဲ တဘျီဘျီန့ၣ်လီၤ.
- ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်အိၣ် တၢ်အိၣ်တဖၣ်ဖဲလၢ ကစးထီၣ်အိၣ် ဝဲအဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ဖဲ အလိၣ်ဘၣ်ဝဲအခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်မၤဆူၣ်အိၣ်လၢ ကအိၣ်တၢ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.
- တဘၣ်ဆိကမိၣ်တယုၤန့ၣ်တၢ်လၢ နဖိတဘၣ်သးတၢ် အိၣ်တနီၤနီၤန့ၣ်တဂ့ၢ်.
- မၤန့ၣ်ဖိတဖၣ် သမံသမိးကွၢ်တၢ်အိၣ်ခိဖျါ တၢ်ထံးကွၢ်- ဒီးကတံၣ်ကတီၢ်န့ၣ်သးလၢ တၢ်ကဘၣ်အဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်အတၢ်ဒီးမုၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ် မၤစၢၤအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- နဖိအသးမုၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်, ထူးကွၢ် တၢ်အိၣ်ဖဲ အမံးနံး ၂၀ မုတမုၢ် တဖၣ်ဖိန့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်တကြၢးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ် ကိၣ်ပိၣ်ဖိဖိလၢ အတဂ့ၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူအဂီၢ်ဒီးအမုၢ် ချီးကလး မုတမုၢ် ကိၣ်ထံၣ်ခိဖျါတဖၣ်ဒိ တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်အဂၤ အလီၤ မုတမုၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. မုၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ် ဘၣ်သးတၢ်အိၣ်တဖၣ်အံၤအယီ အဝဲသ့ၣ်ကမၤလီၤန့ၣ်တၢ်လၢ ကသမၤဝဲတၢ်အိၣ်လၢ အပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူန့ၣ်လီၤ.
- ကဲန့ၣ်တၢ်အိၣ်အတံၣ်လၢအဂ့ၢ်, အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီး နဖိကမၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ကစဲးကစီဒီးကိၣ်ပိၣ်ဖိ

ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်တပိၣ်လွဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ညီန့ၣ်အိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ကအိၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲ ကိၣ်ပိၣ်ဖိ တစဲးတမ့ၢ်, ဒိအညီန့ၣ် အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ကစဲးကစီတၢ်န့ၣ် ကြၢးလၢဖိသၣ် အဟၢဖၢဆဲးဆဲး ဖဲအဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဖိသၣ်လၢ တၢ်ဂံၢ်တၢ် ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂုၣ်ကျဲးစးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ် တၢ်အိၣ်လၢ အပုၤဒီးတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘၣ်လၢ အပုၤဃုၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်သ့, တၢ်ဖိတၢ်လဲၤလၢ တၢ်မၤအိၣ်လၢ တၢ်န့ၣ်ထံးဒီးတၢ်သ့တၢ် သ့ၣ်လၢ အိၣ်ဒီးအစဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

